

nańskiej Izby Handlowej, gdzie omawiano zagadnienie nawiązania bezpośrednich stosunków handlowych między polskimi Pomorzem i niemiecką Pomeranią.

FAŁSZOWANO ODZNACZENIA

W Warszawie aresztowano grupę oficerów, którzy sprzedawali łatwowiernym «wstęgi zasługi» na patriotyzm. Potrafili oni naciągnąć i sprzedać tę wstęgę nawet premierowi Jędrzejewiczowi. Maluczko, a i u nas w Brazylii na Wychodźstwie znajduje się również jakiś spryciarz, co wyrabiać będzie ordery za patriotyzm różnym nawnym, a na odznaczenia zawsze lasym.

Z Brazylii

Ogłoszenie nowej Konstytucji

Z Rio de Janeiro donoszą, że nowa Konstytucja prawodopodobnie zostanie ogłoszona dnia 22-go lub 24 bieżącego miesiąca; w następnym dniu po ogłoszeniu Konstytucji ma się dokonać wybór na prezydenta Republiki.

DELEGACJA PRZEMYSŁOWCÓW ARGENTYŃSKICH W RIO

Do Rio de Janeiro przybyła z Buenos Aires delegacja przemysłowców argentyńskich. Delegację powitali w porcie ambasador Ramon Carrano, personel ambasady, przedstawiciele rządu i delegacji sfer przemysłowych. Argentyńska delegacja zwiedzi Stany São Paulo i Minas.

Paraná

STARZEC 60-LETNI POD KOLEMI LOKOMOTYWY
W miejscowości Entre Rios wydarzył się w tych dniach straszny wypadek.

Właściciel miejscowego hotelu, 60 letni Fryderyk Sillo, przejeżdżając wózkami przez tor kolejowy, został najechany przez manewrującą na stacji lokomotywę. Nieszczęśliwy starzec został do tego stopnia pokaleczony, że wkrótce zmarł z odniesionych ran.

NOWE TOWARZYSTWO W POCINHO

W kolonii Pocinho, dzięki pomocy i poparciu patriotów polskiego ob. Ludwika Proroka powstało przy towarzystwie św. Antoniego «Kolo Towarzystwa Przyjaciół Polskiego Morza w Brazylii». Do zarządu wybrano jednogłośnie przez akłamację na prezesa ob. Ludwika Proroka, na vice-prezesa ob. Michała Potrzyka, na skarbnika ob. Antoniego Kudławca i na sekretarza — W. Odrowąza. Nowopowstałe towarzystwo rozpoczęło funkcjonować z dniem dziesiątym pod dewizą «Bóg i Ojczyzna». Cele i zadania kolo pokrwyła się będą z wskazaniami kurytybskiego «Zarządu Głównego T. P. P. M. w. Braz».

KURTYBA
USTALENIE CENY NA HEKTAR ZIEMI I OBLICZENIE WARTOŚCI TERENÓW STANU PARANA

Sekretarjat Skarbu przeprowadził Statystykę terenów jakie posiada Stan Parana oraz dokonał oszacowania ich.

Sekretarjat Skarbu ustalił cenę na hektar ziemi na 18\$000. Stan Parana posiada 4.618 hektarów ziemi, której wartość obliczono na 79.211:124\$000.

DROBNE WYPADKI

Na linii tramwajowej Tiradentes—Portão wykołeli się tramwaj nr. 114.

Na ulicy Barão do Rio Branco tramwaj nr. 121 zawadził o auto nr. 2451.

» Ciocia Wandzia « WŚRÓD MŁODZIEŻY SZKOLNEJ W ABRANCHES

W cichem, szarem, bo pracowitem Kolegium położonym zdala od hałasu miejskiego, w ustronnem Abranches naraz zakotłowało; ruch zapanał jakiś niezwykły; jakieś przygotowania, śpiewy, deklamacje, przemowy i t. p. Co się stało? Co to za przygotowania? Cemu tak nagle i niespodzianie? Wszak dzisiaj zwykły dzień, wtorek, 5 go czerwca i niema żadnej rocznicy!

— Pani Werminińska do nas przyjeżdża! Wczoraj dowiedzieliśmy się o tem — informuje jedna z Sióstr nauczycielek. — Nie miałem szczęścia być świadkiem pobytu P. Werminińskiej w Kolegium; obowiązek powołał mnie gdzieindziej; same dzieciaki obiecały mi opisać wizytę naszej wielkiej Rodaczki. Obiecały i dochowały obietnicę: co poniżej, to tylko przepisane z listów uczeni i uczniowie Kolegium:

— Serdecznie wita się P. Werminińska z naszymi Siostrami nauczycielkami i zaraz udaje się do wielkiej, pięknie przybranej sali, gdzie zebrałiśmy się wszyscy. — Pochwalony Jezus Chrystus! wita nas, czule spoglądając na nas, Pani Werminińska. — Drogie Dzieci! przybywam z Polski, do Was, a tam zna mię dużo dzieci, a nazywają mię — zgadnijcie jak? — Ciocia Wandzia!; Wy też tak mię nazywajcie. Dobrze?

— Dobrze, bardzo dobrze Ciociu Wandziu. — Czuliśmy, że tę Ciocię Wandzię trzeba koniecznie całem sercem pokochać. I pokochaliśmy i zawsze kochać będziemy.

Z całego serca powitaliśmy Naszą Panią pieśnią której słowa «Zacna Pani, witaj nam!» na oczekaniu zmieniliśmy: «Ciocia Wandziu witaj nam!» Bardzo te słowa uradowały Naszą Ciocię. Jadzia Mikoszewska, nie zdążywszy w ciągu pół dnia nauczyć się słów, uczucia swe i koleżanek spisane odczytała z karteczki. Polka Kubisówna, salonowym śpiewem, pytała się słonka i źródełka co Ciociu Wandzia podarowała i ofiarowała bukiety pięknych róż no i pocałunek Drogiej Cioci. Były i śpiewy całej klasy, bo wszyscy chcieli zasłużyć na pocałunek Cioci. A Ciocia podziwiała i chwaliła

Z CAŁEJ BRAZYLJI

— Interwentor federalny Stanu S. Paulo dokonał otwarcia wystawy pomarańcz w mieście Limeira.

— W Rio zmarł znany pisarz Medeiros e Albuquerque.

— Córka szefa Rządu, p. Alzira poddała się operacji w szpitalu São Sebastião w Rio.

— Policja kurytybska przeprowadza ostrą kampanję przeciw zachorom i kurandajom, którzy wykonywują praktykę lekarską.

— W Paranaгуá setkę pomarańczy sprzedają kupy po cenie 1\$000 — 1\$500.

— Do Anglii udało się siedmiu oficerów Wojennej Marynarki Brazylijskiej, ażeby odbyć specjalne studia w różnych gałęziach sztuki wojennej.

Ostatnie wiadomości

— W Krakowie odbył się zlot młodzieży szkolnej dla złożenia helmu Królowej Jadwidze.

— W Międzyzlesiu aresztowano przeszło 300 narodowych radykałów.

— Oryginalną kradzież popełniono ostatnio w porcie gdynskim. Mianowicie z magazynu jednej z firm skradziono większą ilość pieprzu wartości około 1000 złotych.

— Opuszcł port gdynski statek holenderski «Aludra», który zabrał bezpośrednio do Bra-

nas wszystkich, że dobrze i śmiało śpiewamy.

Nastała krótka pauza. Ciocia Wandzia gdzieś znikła, ale nie na długo. Ukazała się nam, ale, ledwieśmy ją poznali. O, w takie ładne ubrała się stroje, że aż miło było patrzeć; choć w oczach mienilo się od barw i różnych kolorów.

— A teraz ja wam zaśpiewam kochane dzieciaki — rzekła piękna Ciocia Wandzia.

Bardzo śnas to zdziwiło, bo dotychczas to myśmy zawsze śpiewali, a nam nikt nigdy nie śpiewał. To też byliśmy bardzo ciekawe, jak taka wielka pani, co z Polski dalekiej przyjechała, będzie śpiewać dla nas, malców.

Oj, jak poczęła nasza Ciocia śpiewać krakowiaki o «Skowronku», «Jeziorze», «Kołysance», o «Kasi co wędrowała» i inne, których już nie pomnę, nam się zaś zrobiło, że ta Pani nie może z nami na zawsze pozostać, boby nam musiały ciągle śpiewać. Takiego śpiewu tośmy jeszcze nigdy nie słyszeli, a gdy zaczęła potem Ciocia Wandzia mówić, o pięknej Polsce, o naszych Braciach, o innych dzieciach w Polsce, to imy zaczęły płakać, bo tak mówiła, że nam żal było, że my też Polski nie znamy. A na koniec to nasza Ciocia razem z nami zaśpiewała «Boże coś Polskę». A po tem znów wszystkie dzieci ile nas jest w Kolegium poprowadziłyśmy Ciocię Wandzię po całem naszym wielkiem Kolegium, potem poszliśmy do kościoła, ks. Proboszcza i wreszcie do Tow. Władysława Jagiełły.

Bardzośmy się wszyscy zasmucili, gdy Ciocia nasza, powiedziała, że już musi odjechać do Kurytyby; gdyby nie auto, co już czekało, tobyśmy Ciocię Wandzię odprawiali do samej Kurytyby.

Kochana Ciociu Wandziu! bardzo Ci dziękujemy, żeś nas odwiedziła i tyle miłych nam opowiedziałaś rzeczy. Zawsze o Tobie będziemy pamiętały i modliły się za Ciebie i prosimy Cię byś o nas pamiętała jak pojedziesz do Polski i jeszcze do nas kiedy przyjechała.

Kochający Cię uczniowie i uczennice z Kolegium Sióstr Miłosierdzia w Abranches.
Przepisał X. J. P.

zyli transport 3700 tonn szyn i złączy kolejowych. Ponadto statek ten zabrał również do Brazylii 2000 tonn węgla.

— Do Warszawy przybyła francuska delegacja handlowa w celu kontynuowania negocjacji w sprawie paktu handlowego przerwanego przed dwoma miesiącami.

— W Austrii dokonano w ostatnich czasach szereg zamachów kolejowych.

— W Rumunii, wskutek katastrofalnej suszy, jaka tam trwała od dłuższego czasu, rolnicy muszą zasiać powtórnie zboże, ponieważ poprzednie zostały zniszczone.

— Z Kowna donoszą, że wykryto tam spisek na obecny rząd i aresztowano około 70 osób podejrzanych.

— Rząd Litwy podał się do dymisji.

— Brazylijska Misja Wojskowa, która bawiła w Polsce, z podróży powrotnej zatrzymała się w Stolicy Czechosłowacji.

— W Bułgarii uszy dochodzą do 40 stopni.

— Władze litewskie uwziwały byłego premiera Litwy, p. Waldemarasa.

— W Budapeszcie policja uwziwała członka bandy włamywaczy barona Karola Zygmuntta Camibela, potomka jednej z arystokratycznych rodzin angielskich.

— W Buenos Aires zorganizowano kurs języka portugalskiego; na kurs zapisało się bardzo wielu studentów.

— W Argentynie w prowincji Cordoba zanotowano około 50 lekkich wstrząszeń ziemią; trzęsienie wywołało wielką panikę wśród ludności.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

— P. J. Błażewicz: Cieszymy się z tego że w Waszej kolonii powstało Towarzystwo Młodzieży Rzymsko-Katolickiej; smutnem jest, że znalazł się tacy członkowie, którzy nie chcą płacić opłaty członkowskiej; oho! nawet należeli do zarządu Towarzystwa. Blizsze wyjaśnienia napiszemy w liście.

Wyjaśnienie

W związku z artykułem p. t. Koncerty p. Wandy Werminińskiej, zamieszczonym w ostatnim numerze «Gazety Polskiej w Brazylii», w którym autor «rozdziela» zasługi w około zorganizowania koncertu w sposób aż nazbyt tendencyjny. Zarząd Związku Polskiego czuje się w obowiązku stwierdzić, że koncert p. Werminińskiej w sali Związku Polskiego przygotował nikt inny, tylko sam Zarząd Związku i zgola niezrozumiałem jest dlaczego krytyk «Gazety Polskiej w Brazylii» nie uznał za stosowne nawet wspomnieć o prawdziwym organizatorze koncertu.

W tymże samym numerze «Gazety Polskiej w Brazylii», redakcja na własną rękę zamieszcila notatkę o koncercie, który ma podobac odbyć się w «Związku Polskim, dnia 16-go b. m.

Zarząd Związku wyjaśnia, że notatka ta jest przedwczesną, dotąd bowiem nie porozumiewał się nikt z Zarządem w sprawie sali Związku Polskiego, a zatem samowolne dysponowanie salą Związku przez Redakcję «Gazety Polskiej w Brazylii» jak i gospodarzy ościennych Zarząd Związku Polskiego sobie uprzejmie zgóry wyprasza.

Za Zarząd:
Sekretarz: Mieczysław Fiorek.

» Oświata «

Caixa postal 155 — Curytyba
KAŻDY POLAK POWINIEN SOBIE NABYĆ

Słownik Portugalsko-Polski, opracowany przez Ks. J. Górala, tom I. 700 stron, dobrze oprawny, cena 2\$000.

Słownik Polsko-Portugalski, opracowany przez Ks. J. Górala, tom II. 800 stron, dobrze oprawny, cena 2\$500.

Klucz do ćwiczeń i zadań grammatyki języka portugalskiego, opracował Ks. Józef Góral, cena 1\$500.

ELIXIR 914

żyjącego go, zauważa się po kilku dniach:

1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.

2) Zniknięcie przyszców, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących i t. p.

3) Zniknięcie zupełne **Reumatyzmu**, bólów w kościach i bólu głowy.

4) Zniknięcie objawów **syfilistycznych** wszelkich nadomagań spowodowanych przez syfilis.

5) Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo «Elixir 914» nie atakuje żolądka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posłada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu i żolądkowych na tle syfilistycznym.

Z WIĄZEK POLSKI

Dnia 16 go Czerwca — SOBOTA — 1934 roku
OSTATNI POŻEGNALNY KONCERT PIEŚNI POLSKIEJ

Wandy Werminińskiej

Wszzechświatowej sławy śpiewaczki polskiej, primadonny Opery Warszawskiej.

POŚWIĘCONY KOLONJI POLSKIEJ W PARANIE pod protektoratem p. Konsula Generalnego R. P. Dr. R. Staniewicza.

W programie jedynie arje i pieśni polskie: Moniuszki, Paderewskiego, Szczyńskiego, Zelenkiego, Niewiadomskiego, Nowowiejskiego, Wieniańskiego i innych.

Każda pieśń wykonana w oryginalnych kostiumach.

Bilety wcześniej nabywać należy w Związku Polakim u Gospodarskiego. **Koncertcie Pieśni Polskiej** nie zabraknie na tym ostatnim. Szczegóły w programach.

NAWOZY SZTUCZNE

WIELKI SKŁAD DOBRZE WYPROBOWANYCH NAWOZÓW:

Mączka z kości marki „PARANA“ Import Nawozów Sztucznych wprosi z Zagranicy:
 Mączka z Surowej Kości, SUPERFOSFAT 18 PROC.,
 Specjalne mieszanki do wszelkiej SALETRA CHILIJSKA, KALI, KAINIT,
 UPRAWY. SÓL SIARKOWA, AMONJOWA,
 WĘGIEL POTAZOWY I INNE.

Albano Boutin & Cia.

CURITYBA — Avenida Capanema N. 155 — PARANA.

Przedłużenie ulicy Sete de Setembro — Telefon 226 — Caixa Postal 332.

GARBARNIA, FABRYKA NAWOZÓW SZTUCZNYCH, KLEJU I PASÓW.

JEST DO SPRZEDANIA szkielety wraz z zabudowaniami w AFFONSO PENNA za 9.000\$.
 Informacji udziela:
 Papugão, w Red. „Ludzie“ od godziny 8-5 przy Av. Jayme Reis 583.

Klinika Dentystyczna

JAN SKAŁSKI
 Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyczny szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili.

Rua Brigadeiro Franco N. 1985 róg Aquidabam — CURITYBA

Casa da Homeopathia

Apteka „Homeopathia“
 Rośliny lecznicze
 Specjalność produktów Aptecznych, perfumerji itp.
 Praça General Osorio 87
 KURYTYBA — PARANA

DOBRA POSADA

Ważne! Znajdź jako agenci-korektorzy bardzo wygodne zajęcie i za dobrem wynagrodzeniem młodzieńcy i panny w

EMPRESA CONSTRUCTORA UNIVERSAL LTDA

Plót się zgóry, lub daje się komiesowe.

Zgłaszaj się osobiście przy ulicy 15 do Novembro 384 piątko, od 8 ej do 11-ej i od 14-ej do 17-ej godziny.

Baczność!

Wszystko po cenach zniżonych. Książki do nabożeństwa — w księgarni dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figury kościelne, kredensy, lampy i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przyrządki. Drukarnia i Introligatornia — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & COMP.
 Rua Barão do Serrão Azul 66-72
 CURITYBA — Paraná

APTEKA HUMANITARIA — DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 87 — Curityba
 Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.

Recepty lekarskie załatwia się szybko i sumiennie.

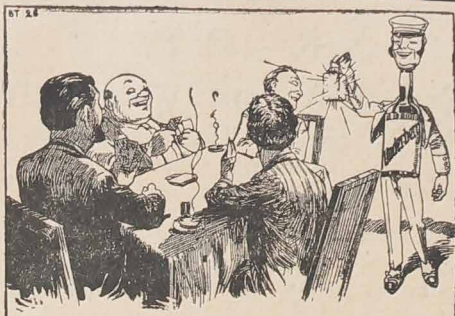
SKŁAD MEBLI

Firmy:
 JAKÓB KOZIEN
 RUA SÃO FRANCISCO 332

Sprzedaje się meble: stoly, krzesła, łóżka, kołyski, stoly kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t.p. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

Apteka Tell

DROGARIA
 Sigel Etzel & Cia.
 Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.
 Vermicide Tell wróg robaków i glist.
 Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
 Fermente Tell ekonomiczne środki do ciasta i chleba.
 Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

... Assim fallou 'seu' Tonico Underberg:

Cabeça e nervos sentem-se cansados
 No jogo longas horas ocupados.
 Pelo manhã, torpor e somnolência,
 Eis de uso notivo em claro a consequência,
 Mas novamente o animo se ergue
 Com um copito do esplêndido Underberg.

Um copito por dia — dá saúde e alegria

Liceu „Rio Branco“

INTERNAT — SEMI-INTERNAT — EKSTERNAT

Fiskalizowane przez Rząd
 Założone w roku 1926

Kompletny zakład wychowania nowoczesnego.
 Nauka odbywa się według programów rządowych.

Kursy:

początkowy — średni — gimnazjalny i dojrzałości dla obu płci.

Przyjmuje się przeniesienia z innych gimnazjów od 15 do 30 czerwca,
 Avenida Siqueira Campos, 2039
 Telefon Nr. 196.

SZKŁA I FABRYKA LUSTER

SZKŁO do okien fantazyjnych, szkło ozdobne rzeźbione, matowe, szlifowane, kryształowe, można nabyć u nas w każdej ilości i mierze na zamówienie. Wstawia się szyby wyżej wymienione do kociołów i domów. Sprzedaj hurtownia i detaliczna. Ceny niskie.
 LUSTRA LUSTRA ILA MEBLI w formie: kwadratu, ośmiu i innych kształtów. Największymi miejscowy skład luster. Specjalność w wyrobach z pięknych drzew parafianych, jak lampy pinjorowe, ramki do obrazów i fotografii w różnych rozmiarach i kształtach.

Rua Mar. Deodoro, 254
 Telefon 1335, Curitiba.

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszają się w „LUDZIE“.

OCIA POGWIZDALSKA, KREWNIACZKA KALASANTEGO WŁÓCZYKIJA PISZE KORESPONDENCJĘ

Zawsze czyłam gazetę „Ludzie“ i gdy ją biorą do ręki, to najpierw przejrzy ją całą, bo jestem bardzo ciekawa, czy też nie pisze mój krewny p. Kalasanty Włóczykija. Myślę, że kochani Czytelnicy zadziwią się bardzo, że jestem jego krewną, bo on jeszcze nigdy nie o mnie w „Ludzie“ nie wspominał, bo sam jeszcze wcale nie niezna, lecz ja jestem wielce zadowolona, że przynajmniej ja go dobrze znam. Kochani Czytelnicy, zapewne są ciekawi, z jakiej strony, ja jestem jego krewną, więc poniżej Wam opiszę, bo w pierwszych liniach, muszę mu złożyć serdeczne podziękowanie, za to, że w 39 numerze „Ludu“ zawiadomił, wszystkich Czytelników, iż nadchodził zima, i że mają się ciepło trzymać.

Myślę, że każdy Czytelnik „Ludu“ powinien mu za to podziękować, bo jeszcze przed czasem, wszystkich o tem zawiadomił, jeżeliby jemu się o tem nie przypomniało to by zima nadeszła i niktby nie był na nią przygotowany, każdyby zmarł i jeszczeby nie wiedział że już zima, przed progiem stoi. Najgorzej byłoby gdyby Czytelnicy się pozaziębili a ponieważ z tego kalendar dostali i bez usanku mu sielby nos chusteczką wyolierać i kichać, a to jest każdemu rzecz bardzo niemila.

Dziwno mi bardzo, że on zawsze się włóczy, i włóczy, po wszystkich kolonjach, a do kolonii, w której ja zamieszkuje, jeszcze się nie przywlokł, i nie o naszej kolonii nie napisał, ale i tak miał dobre serce bo przed sobą nas ostrzegł.

Zapewne mu „szymaron“ bardzo smakuje, i jak ma trochę czasu to, woli sobie przy nim posiedzieć. Nie mogę sobie wyobrazić jak to mu ten „szymaron“ gorzki smakuje kiedy ja go ani z miodem pić nie mogę bo zaraz do Rygi — jak mawia moja babka, i to choć jestem jego krewną. Ołóż teraz napiszę, z jakiej strony jestem krewną p. Włóczykija. Oto właśnie dla tego, bo nasze babki na jeden plot koszuje wieszają, i dla tego właśnie, pochodzi to nasze pokrewieństwo. Żali się biedny mój krewny, że już się starzeje, i coraz to leniwszym się staje, i nie chce mu się po papierze piórem skrobać. Żal mi go bardzo, ale żałuję więcej tego, że nie będę mogła tak często czytać co on opisuje, a z jego pisma ma każdy Czytelnik dużo korzyści.

Mam nadzieję, że jak jego córka więcej podrośnie, to go w tem

zastąpi, i będzie mógł, na stare lata sobie odpocząć, tylko nie wiem czy jego córce, będzie się chciało, tak wszędzie się włóczyć, i rozmałości w „Ludzie“ opisywać, bo gdy ja byłabym jego córką, toby nigdy się na to nie zgodziła, bo i tak nikt by mi grosza za to nie dał, a podróże dużo kosztów nadadzą, a i pisanie także trochę czasu zabierze, papieru, i atramentu, także zadarmo nikt nie da.

Myślę że mój krewny jest bardzo bogaty, co tak zawsze podróżuje, i o wszystkim opisuje, a i Babilnie, także pisać nie zabroni. Przepraszam Was kochani Czytelnicy, że ja Was przed żadnym niebezpieczeństwem nie zawiadomię, bo nie jestem Włóczykijem tylko jego niedaleką krewną.

Jeżeli mi się co w głowie nie przewróci, to Wam kiedy później, o naszej kolonii, trochę opiszę, a na dziś kończę.

Pozdrawiam Was wszystkich serdecznie.

Ocia Pogwizdalska.

Z SANTA CANDIDA

Przedstawienie Młodzieży. Goście z Kurytyby. Świątelnia Stowarzyszenia Młodzieży.

Do wielkich uroczystości przygotowała się młodzież z S. Candida na ubiegłą niedzielę, t.j. 10 czerwca: poświęcenie sztandaru młodzieży, przedstawienie, szurasko, licytacja i różne niespodzianki. Wśród tych „różnych niespodzianek“ był naprawdę ale dla wszystkich tak gośól jak i organizatorów, ulewny deszcz w ubiegłą sobotę. W niedzielę, jednak wypogodziło się, goście z Kurytyby dość licznie zjechali na uroczystość. Jednakże wskutek niepewnej pogody i błotni-

stiej drogi, niektórzy zbyt długo się namyślali czy jechać czy też nie, na Canady. Byli i tacy, co w błocie ugrzęźli w drodze i też się spóźnili na poświęcenie sztandaru, które zresztą odłożono na później.

Dopiero w czasie nabożeństwa goście zaczęli nadjeżdżać albo też nawet i później.
 Po nabożeństwie, wszyscy ludzie, starzy, młodzi i goście ruszyli do domu Towarzystwa Św. Wojciecha na szurasko.
 Skoro wszyscy pożyli się,

około 1-szej po południu, członkowie Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej odegrali sztukę teatralną p. t. „Kopciuszek“. Aktorzy grali znakomicie, wystawienie się poprawne, kostiumy piękne i dobrze dostosowane; szwankowała nieco dekoracja i kurtyna, trochę prymitywna. Również dobrze były wykonane dwa monologgi „Raz mi się to zdarzyło“ i „Cieńskie czasy“.

W czasie przedstawienia przemawiał ks. prob. Antoni Myszkowski w gorących słowach dziękował gościom z Kurytyby prezesowi Zw. Tow. „Oświata“ p. Janowi Falcowski, wiceprezesowi p. Franciszkowi Lachowskiemu, Ks. Redaktorowi Pałce, p. W. Fienikowi II sek. „Oświata“ i innym za łaskawy udział w uroczystości młodzieży w S. Candida.

Po przedstawieniu odbyła się zabawa dla młodzieży, jak śniegu narodowe, następnie licytacja, fotografia i t. p. Goście z Kurytyby oglądali nowozbudowaną świetlicę dla Stowarzyszenia Młodzieży oraz wspaniałą budowę nowego kościoła parafialnego. Widać, że S. Candida rusza się pod każdym względem.

Henryk Żerek.

Z szerokiego światła

HALL! PROSZĘ WSTAWAĆ!

Biuro zleceń telefonicznych w Warszawie zapowiedziało od czerwca Inowację: budzenie na żądanie abonenta telefonicznego codziennie o wskazanej godzinie, przyozem jeśli budzony abonent nie zgłosił się do telefonu na pierwszy dzwonek, telefon powtórzy się raz drugi po 5 minutach i ewentualnie trzeci raz po 10 minutach. Ten hałas ranny będzie

kosztował 20 groszy za każde obudzenie.

NOWY TANIEC „PSI-KROK-CZEK“

W prasie francuskiej pojawiła się wiadomość że wkrótce wędzie w używanie nowy taniec, którego już sama nazwa jest nieco ambarasująca. Ma się nazywać „psi-krok“, — względnie jeszcze zdrobnialej „psikroczek“, albowiem ma naśladować drobne kroczki podskakującego pleska i to młodego. Oryginalnością tego tańca będzie ponadto, że nie będzie on prowadzony, jak dotychczas bywało przez dancera, mężczyznę — ale równocześnie elementem będzie w tym „psim kroczku“ dancerska. Mężczyzna zaś będzie skakał tak, jak dancerska nim pokieruje.

(T. 1) Mało osób umie się odżywiać

Trudno, ale to prawda, mało ludzi umie się odżywiać. Większość ludzi je, ale się nie odżywia. Niefedem napelni żołądek, ale nie odżywia się. Ryż, fasola i ziemniaki w jednym dniu; fasola i ryż w drugim dniu. Skutki tego ukazały się po pewnym czasie z powodu braku elementów koniecznych dla organizmu. Gruzołty nie działają normalnie; system nerwowy ulega zmianie. Tysiące nerwowych ludzi żyje i wciąż zarzeka na różne niedomaganie, są jedynie źle odżywiani, czują się głodni, używają za dużo fasoli, ryżu i ziemniaków, a zupełnie zapominają o larzynach, a przede wszystkim o mleku. Dlatego cierpią na brak fosforu, który jest konieczny do regulowania działania ogólnego w organizmie, jak również w systemie nerwowym. Aby zapobiec chorobom nerwowym, trzeba używać odpowiednich potraw i żyć w Tonofoson Bayer.

Sklep
Artykułów Spożywczych
Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa
 Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy (tweże) towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRACJA CORONEL ENES 30, RÓG SÃO FRANCISCO — CURITYBA

RODOLPHO STROBEL

IMPORTOWIEC
PRACJA CORONEL ENES Nr. 119 - Paraná.
 Curitiba - Telefon 197.

Wielki Skład: **Wapna, Cegiel, Posadzki, Dachówek Francuskich** płaskich i okrągłych, **Piasku, Cementu, Kur kamiennych** różnej wielkości. Sprawdzam wprost z najlepszych i najtańszych **Fabryk zagranicznych**. Staby żelazne do betonu do budowl nowoczesnej. **Cement, oleje, farby, pokosty**, oraz wszelkie przyrządy do ustępów, kafele, rury galwanizowane, dachówki ogniotrwałe.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierce owijających.
 Cukierki malinowe, kokosowe, migdałowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, m. i. i gumowe. — **Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.** — Uprasza się Szan. Kodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kuritybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI.
 Curitiba - Rua Cabral N. 451 - Curitiba

Casa de Saude
Sanatorio Chirurgico Suiso

RUA 15 DE NOVEMBRO 1690 — Telefon 433

Dr. G. Leuenberger

Dziesięć lat pracował w szpitalach europejskich. **Lekarz, Specjalista w Chirurgii.** — Leczy choroby kobiece, drogi moczowe. Przyjmuje od 10—12 i od 2—5z wyjątkiem niedziel i soboty po południu. Leczy szczeniaki promieniami ultra fioletowymi. Solux. Diathermia Chirurgiczna w ogóle. — Ceny niskie.

POLECAMY

ZNAWCOM I OSOBOM DOBREGO SMAKU: PIWO JASNE I CIEMNE WIEKSYCH BUTELKACH I W MNIEJSZYCH BUTELKACH I W MAŁYCH BEZUŁKACH.
 Pięć gatunków napojów **Agua Tonic, Guarani, Gazoza i Woda stołowa CRUZEIRO** są nie do zastąpienia. **Browar CRUZEIRO** założony w roku 1870. — Telefon 495 i 751 — CURITYBA.

Inż. Czesław Biełanko

Gąsienice sfinksa Herse cingulata F. na batatach

W niektórych latach do dość pospolitych szkodników batatów należą gąsienice zmierzchnikowca czyli sfinksa Herse (Protoparce) cingulata F., któremu można dać odpowiednią nazwę polską zawleca prątkowanego. Bataty, czyli popularnie tak zwane kartofle słodkie lub ziemniaki słodkie (które to nazwy są najzupełniej niewłaściwe, gdyż pod względem systematyki botanicznej rośliny te nie należą do rodziny psiankowatych (Solanaceae), gdzie właściwie zaliczamy kartofle czyli ziemniaki), mają właściwą nazwę Convolvulus (Ipomea) batatas Lamark i należą do rodziny powojowatych (Convolvulaceae), są spokrewnione blisko z różnymi powojami południowoamerykańskimi, powojami europejskimi: Convolvulus sepium, Convolvulus arvensis i innymi. Gąsienice sfinksa Herse cingulata F. żyją nie tylko na batatach (Convolvulus batatas Lam.) ale i na innych powojach i dzikich ogrodnictwa: Ipomea purpurea, Convolvulus tricolor i t. d. Gąsienice sfinksa Herse cingulata F. często bardzo zjadają doszczętnie nie tylko blaszki i ogonki liści, ale także i łodygi batatów. Gąsienice te żerują przeważnie w nocy i należą do bardzo żarłocznych. Zniszczenie liści przez gąsienice powoduje bardzo mały zbiór podziemnych części batatów, albo też organy te w których normalnie powinien nagromadzić się obfity odkur i kromochł (skrobia) są w nie obficie, skoro bowiem rośliny są pozbawione w znacznej części liści, co się także zdarza, zupełnie liści nie mogą asymilować dwutlenku węgla z powietrza, a więc nie mogą też wytwarzać cukru, kromochł i t. d.

Wielu entomologów, między innymi p. dr. Luiz A. de Azevedo Marques uważa sfinksę tego również za pospolitą, także p. prof. dr. Benedito Raymundo da Silva uznaje gatunek ten za bardzo pospolitą (Rio de Janeiro), i okolice p. dr. Ernesto Ronna podaje go z Pelotas (Rio Grande do Sul), p. dr. Oscar Monte z Minas Gerats i t. d. i t. d. Sfinksa Herse cingulata F. jak to wykazują badania fizjograficzne jest bardzo rozpowszechniony w całej Ameryce Północnej, Środkowej i Południowej. Herse cingulata F. należy do działu motyli różnorodnych (Heterocera) do rodziny zmierzchnikowców czyli sfinksów (Sphingidae) do rodzaju zawleca (Herse, Protoparce), znany jest już bardzo dawno, został bowiem opisany dokładnie przez Fabriciusa. Podamy pokrótce opis tego sfinksa jego poczwarki i gąsienicy.
 Gąsienice dorosłe osiągają 85—100 mm i są niezmiernie ciemne, bo albo barwy zielonej albo szarobronzowej, według niektórych autorów są też podobno różowe, my jednak w Guarani obserwowaliśmy i hodowaliśmy tylko zieloną i szarobronzową. Jakże ozygniki wywołują takie wielkie różnice barw gąsienice tego samego gatunku do tej pory nie udało mi się zbadać. Gąsienice barwy zielonej mają szerokie prążki brunatne podłużne, brunatny róg na jedenastym pierścionku i poprzeczne skośne prążki brunatne; gąsienice barwy brunatnej mają również prążki podłużne elementarne i skośne ciemnobrunatne oraz koleje brunatno-czarne. Zauważyć tu należy, że w obrębie tej samej gąsienicy tego sfinksa za ledwie kilka dni zmienilo się w pozawarki, wszystkie pozostałe zginęły, gdyż były żarzone przez owady błonko-skrzydłe z działu Microgymenoptera, a mianowicie przez barykarkę Peripanteles (Apanteles) congregatus Jakkolwiak więc w roku ubiegłym było bardzo dużo gąsienicy sfinksa Protoparce cingulata F. na

Szanowni Koloniści! okazja nadarzy się tylko raz.
 Loty Kolonialne są odległe tylko o 5 kilometrów od Praça Tiradentes.
Ceny są bardzo niskie. — Ziemia bardzo urodzajna, która nadaje się znakomicie pod wszelką uprawę. Z wielką przyjemnością zawieziemy interesantów autem, bez zobowiązania się do zakupu.
 Korzystajcie z tak wielkiej okazji, która zdarza się tylko raz w życiu.
 Przepisy lotów załatwia się natychmiast. Już mamy bardzo mało lotów na sprzedaż.
LAS, KAMPY I MOCZARY.
 Po bliższe informacje prosimy zwracać się do:

Companhia Territorial Bouqueirão Ltd.

Rua Marechal Deodoro Nr. 26 — Curitiba — Paraná.
 lub do AUGUSTO HAUER, Rua Comendador Araujo 561 — Curitiba.
 lub do FRANCISCO HAUER e FILHOS — Rua José Benifacio, 66 — Curitiba.

Dr. Dante Romanó
AKUSZER - OPERATOR
 Profesor — Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.
 Leczy Syphilis, drogi moczowe, Dżateria. Klinika dla Panien.
 Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.
 Konsultorium: Pharmacia Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ej po południu.
Praça Tiradentes 554.
 Rezydencja **Praça Senador Correia 4.**

KASZMIRY
 Przed zakupem kaszmirów na płaszcze i na ubrania powinniście obejrzeć nasz skład który posiada ogromny wybór materiałów najnowszej mody, a które sprzedajemy po cenie bezkonkurencyjnej

AO MUNDO das CASEMIRAS
Ul. 15 de Novembro 129, KURITYBA
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Kto chce jechać do POLSKI lub z Polski do BRAZYLJI niech się uda tylko do solidnej Kompanji Okrętowej „Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique“
JEDYNITA TRZECIA KLASA.
KOMPANJA TA SPRZEDAJE BILETY BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety „chamada” z Polski do Brazylji.
 Siła bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylją i Argentyną.
 Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.
 Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela **P. TEOFIL G. VIDAL**
Curityba - Rua Barão Rio Branco 195-209 Paraná

Cia. de Terras Norte do Paraná
LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówkę lub zastępczo w spłaty po 400\$000 za akier. Ziemia pierwszorzędna „Terra roxa apurada”, Wydaje z alca, bez jakiegokolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy, fasoli po 3000 kg, dwa razy do roku, kawy aż do 400 arów z 1000 krzaków. Niema „Sausas”. Wysokość średnia 600 m. Każden lot ma drogę aut. i wodę. Klimat bardzo zdrowy. **Kolej żelazna** w budowie, aż do końca roku przejdzie przez Londrnie odległą 16 km. od **Rezerwy Polskiej**. Kupujący ziemię mają pierwszeństwo do **rocooty** na kolei. — Boki czas korzystajcie, z niskiej ceny. Wokół Rezerwy Polskiej już jest znacznie drożej.
 Tylko przez Agenta upoważnionego **Uwaga!** Dla kupujących dojazd koleją **IGNACY SZANKOWSKI** z Cambará, lub Ourinhos, aż na miejsce. **Cambará — Paraná.** tam i z powrotem za darmo, bez obowiązku kupna.

batatach i w niektórych miejscach objady one dobrze liście batatów, to w najbliższym roku nie należy się spodziewać gąsienicy w dużej ilości, bo tylko bardzo mała część gąsienicy była zdrowa, zamieniła się w poczwarki i wydała sfinksy, pozostałe gąsienice przepadły.
 W dzień gąsienice rzadko kiedy jedzą, natomiast w nocy są dość ruchliwe, najbardziej jednak ruchliwe stają się wtedy, gdy przestają jeść i szukają wygodnego miejsca, aby zamienić się na poczwarki. Warto tu wspomnieć również, że, podobnie, jak to ma miejsce u innych gatunków sfinksów, zazwyczaj dwie gąsienice na samcu i samicy zamieniają się na poczwarki blisko siebie. Poczwarka jest koloru brunatnego z długim wyrostkiem na tyłku, długość poczwarki waha się w granicach od 53—56 mm. Sfinksy wychodzą z poczwarek zazwyczaj w południe. Sfinksy te towarzyszą wspólnie z ks. Dziekanem Wróblem do światła przeważnie w grudniu i styczniu, także chwytają można tego sfinksa o zmierzchu nad roślinami o silnie pachnących kwiatkach, które mają długie kielichowate korony, a mianowicie nad kwiatami ocaozków (Mirabilis Jalapa), pomyków (Phlox Drummondii grandiflora), werbeny (Verbena hybrida) także nad kwiatami różnych gatunków lian (olpo) i t. d.

skrzydeł przednich, odłok brunatno-popielaty z pierścieniami brązowymi i z pięcioma dużymi boczno-mi piąkami amarantowo-różowymi. Spód skrzydeł przednich brunatnospielaty; w polu środkowym skrzydeł przednich trzy słabo zaznaczone nieprawidłowo wstęgi barwy czarnej. Spód skrzydeł tylnych jasny, popielaty brunatny, przy brzegu pachowym białawy, spód skrzydeł tylnych ma trzy wąskie pasy ciemne. Głazozki, pierś i brzuszek białe, na brzusku pięć plamek ciemnych oznaczonych w kierunku podłużnym ciała. Samiec jest brzo podobna do samicy lecz zazwyczaj nieco błędsza, mniej jaskrawo ubarwiony, czarne kreski w polu środkowym są słabo widoczne lub niewidoczne.
 Teraz jeszcze trzeba odpowiedzieć na pytanie w jaki sposób tępić liarki sfinksa Herse cingulata F. na batatach, gdy gąsienice jego pojawiają się w dużych ilościach i niszczą bataty. Przed rozpoczęciem tępienia gąsienice tego sfinksa należy przedewszystkiem dobrze przyrzeć się samym gąsienicom. Jeśli upewnimy się, że gąsienice nie są żarzone barykarkami (Microgaster), tylko wtedy należy zbierać gąsienice tego sfinksa i niszczyć je lub skraplać bataty np. płynami zawierającymi wapno niegaszone, siarczyn miedziowy i octan ołowiu. W tym celu 1 kg dobrego wapna gasi się 50 litrami wody i cedi przez drobne sito. W tym samym celu 1 kg czystego siarczynu miedziowego rozpuszcza się w 4 litrach wody ciepłej, a potem dodaje zimnej do 50 litrów. Płyn miedziowy się dodaje powoli rozwór siarczynu miedziowego do naczynia z wapnem gaszonym, ponownie cedi, a potem dodaje 200 g arsenianu ołowiuowego.
 Jeśli tylko na gąsienicach zauważymy białe oprędy, które mają pozornie wygląd małych podłużnych pecherzyków barykczek, to jest wtedy oalkowita pewnością i dowód że gąsienice są żarzone. Wtedy, nie wolno niszczyć takich żarzonych gąsienic, lecz przeciwnie trzeba je ochraniać nie tylko bowiem zgną wkrótce, żarzone barykarkami gąsienice, ale z każdego takiego małego oprędu wyjdą nowe barykarkie (Apanteles congregatus), których samice zjadą jejszka w ciasto innych zdrowych jejszce gąsienice. Wyłącznie w celu gąsienice ze złożonych jejszce larwy barykarkie zjedzą, zniszczą organy wewnętrzne gąsienicy, która zgnie, a barykarka powtórza otwór w jej skórze, wydostaną się na wierzch ciała gąsienicy w postaci opisanych oprędów, z tych wyjdą nowe barykarkie i t. d. Barykarkie Apanteles congregatus i pokrowne żyją także w gąsienicach innych sfinksów np. w gąsienicach Protoparce sexta papirus Cr i t. p.
 Jak więc widzimy, z każdej czynności winien sobie rolnik dobrze zdawać sprawę, w danym wypadku, gdy mamy pewność, że gąsienice są żarzone pożytecznymi barykarkami, musimy je ochronić we własnym interesie, aby ochronić gąsienice (które i tak zginą) ochronić i umożliwić dalszy rozwój niemiernie pożytecznym barykarkom, które znów mogą zniszczyć tysiące szkodliwych gąsienic.

Wesoły kącik
PRAWA OPTYKI.
 — Chce pan jakąś posadę — a czym pan był dojad?
 — Strażnikiem na latarni morskiej na wybrzeżu...
 — A czemu pan opuścił to stanowisko?
 — Nie miałem tam żadnych widoków...
UNIERRUCHOMIONY
 Na targu spolykają się dwie kumoszki.
 — Co słychać u pań? Jak tam się młody pan ma?
 — Dziękuję, już jest zdrow i wsiad z łózką. A pań stary?
 — Żle moja pan, mój stary wcale się nie może ruszać!
 — Co mu jest? Reumatyzm?
 — Nie. Kryminial!
IESYMIŚTA.
 — Jak dokonałeś karygodnego czynu? Sam? Czy też miałeś spółnika.
 — Sam, panie radco. Dzisiaj można nikomu wlezyć.